

Litteratur-ansvarlig i Dagbladet
FREDRIK WANDRUP

ANBEFALER

Dikt-bøker

Celilie Løveid:
«Svartere bunader».

(Kolon). Det svinger hver gang en av våre store veteraner (Løveid debuterte i 1972) griper pennen. Tittelen på denne boka vekker forventninger, som blir innfridd i dikt etter dikt. Dikt til kolleger, dikt om alt fra «frysebokser» til «ekte-skapets pornografi».

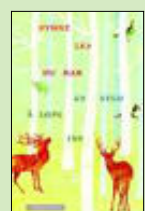
Mona Høvring:
«Ekornet og den vakle-vorne brua».
(Oktober). Den nydelige coverteg-

ningen til denne samlingen er hentet fra «Flickornas julbok» (1933) av Mai Lindman, og for en tittel også på denne boka! «Skyene rasler, himmelen er fremdeles djup,» skriver Høvring og viser at hun vet hva hun snakker om.

Jan Erik Vold
(red.):

«Fem stemmer».
(Aschehoug).

I tilfellet Jan Erik Vold er det ingen klisje å kalle ham norsk lyrikks askeladd. Igjen og igjen leter han og finner. Fem poeter i denne boka; Uppdal, Hofmo, Ulven, Heggelund og Nyquist, i dikt, essay og en CD med sjeldne, sjeldne lydopptak.

Synne Lea:
«Du har et sted å løpe inn».
(Cappelen Damm).

Synne Lea er tilbake! Ryktet burde spre seg over landet, fra den ene poesibegeistrete leseren til den andre. Lea ble kåret til årets litterære talent i Dagbladet i 2004 etter diktdebuten «Alt er noe annet». Og nå er hun tilbake, seks år seinere. En sensasjon!

Pedro Carmona-Alvarez og Gunnar Wærness
(red.):

«Verden finnes ikke på kartet».
(Oktober).

At det går an! At noen har tid til å gå mangard gjennom verdenspoesien og finne diktere i de fjerneste busker og kratt, trekke dem fram, gjendikte dem og presentere dem for oss. 35 poeter, 25 land. En sjørøverskute full av blinkende herligheter.

Kultur-journalist i Dagbladet
MARIE L. KLEVE

ANBEFALER

Barne-bøker

Gaute Heivoll og Line Halsnes (ill.):
«Båten mellom stjernene»

Nydelig, lavmælt og poetisk bildebok om en sen kveldstur i robåt på vannet. Det er spennende å bli med Line og pappa i jakten på beveren, samtidig som vi aner konturene av noe truende. Passer for barn i barneskolealder.

Anna Bache-Wiig og Lisa Aisato (ill.):
«Don Fridtjof»

Don Fridtjof er gatas store katteskrekk, helt til han blir lurert opp i et tre av ei mus. Ei original bildebok full av humor, med mange henvisninger til Ibsens «Terje Vigen». Nostalgiske og detaljrike tegninger, og tekst på rim. Passer for barn fra skolealder og oppover, men med kompliserte ord og vendinger som krever ekstra forklaring for de minste.

Vegard Markhus:
«Timothy mister seg sjølv»

Sjarmerende og kreativ lek med uttrykket «å miste seg selv». Timothy mister først en tann, og siden kroppsdeler etter kroppsdeler, til han må begynne å lime dem på igjen selv. Mye barnlig humor og naive illustrasjoner. Passer for store barnehagebarn.

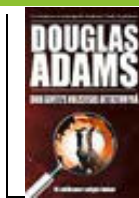

Tor Edvin Dahl og Hilde Hodnefjeld (ill.):
«Mesterpromperen»

Original biografi om franskmannen Joseph Pujol (1857-1945), som hadde en helt spesiell evne til å prompe, og ble verdensberømt for sitt show på Moulin Rouge. Boka er en festlig kombinasjon av historiebok og kuriøse fortellinger. For barn fra skolealder og oppover.

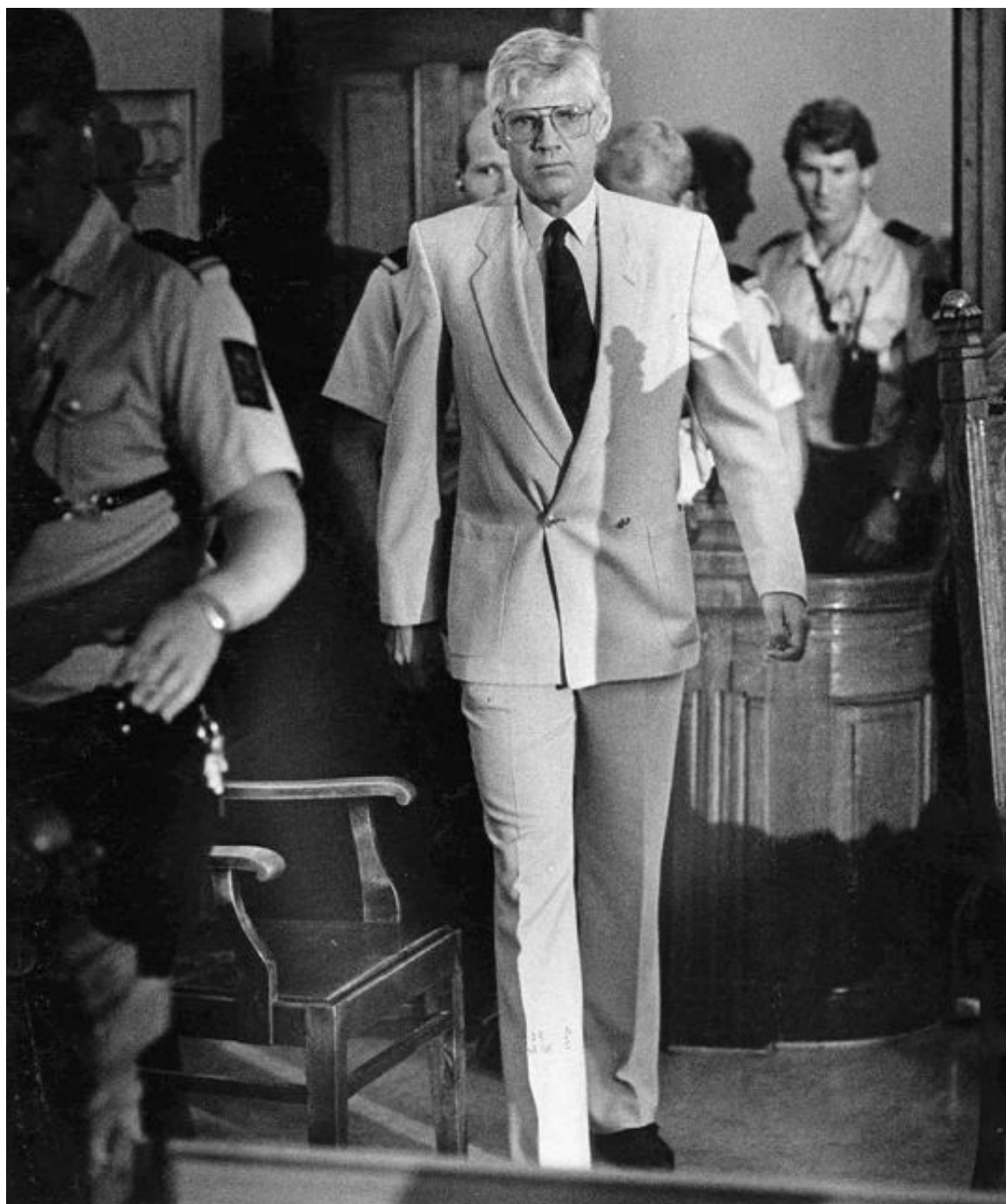
Tor Åge Bringsværd og Lisa Aisato (ill.):
«Tambar er et troll»

Finnes både som vanlig barnebok, og som applikasjon for iPhone og iPad. Sistnevnte fungerer svært godt på bilturer og andre kjedsomheter, og kan leses både med og uten lydbok på øret. Flotte og fargerike tegninger, og morsom og spennende tekst om den lille trollfamilien som lever i skjul blant mennesker. Passer for store barnehagebarn.

NÅ OGSÅ PÅ NORSK: «En heidundrende flott detektiv-spøkelse-skrekk-mysterium-tidsreise-romantisk-komedie-epos» står det på baksida av boka «Dirk Gentlys holistiske detektivbyrå». Denne boka utkom på originalspråket første gang i 1987, skrevet av den engelske forfatteren Douglas Adams (1952-2001). Adams er kanskje mest kjent for sin tidligere bestselger, kultboka «Haikerens guide til galaksen» fra 1979.

Er sakprosaen diktekunstens fattige fetter? Antall priser og æresbevisninger kan tyde på det.

AKTUELL: Takket være «Forfalskningen» ble Treholt-saken igjen trukket fram i nyhetsbildet, til glede for noen og ergrelse for andre. Uansett: Boka satte dagsorden. Her er Arne Treholt på vei inn i rettssalen i 1985.

Foto: Geir Bølstad

Dokumentær bokhøst

KOMMENTAR

Fredrik Wandrup
fredrik.wandrup@dagbladet.no

NORGE BUGNER over av store og små litterære priser. Nesten samtlige tilfaller skjønnlitterære forfattere. I morgen deles Bokhandlerprisen ut. Ti romaner er nominert. Riktignok har to sakprosaforfattere fått prisen de siste 25 åra, Jo Benkow (1985) og Åsne Seierstad (2002), men de er unntakene som bekrefter regelen. Om noen dager deles Riksmålsprisen ut. Også den har ved sjeldne anledninger gått til sakprosaforfattere, faktisk to ganger de siste fire åra. Men også her er tendensen tydelig: Dikterne har rangen. Snart blir det kjent hvilke bøker som blir nominert til Nordisk Råds litteraturpris. De er helt sikkert ikke sakprosaforfattere. Vi må tilbake til 1965 for å finne et eksempel, da Olof Lagercrantz fikk prisen for boka «Dantes inferno».

SJELDEN HAR SAKPROSAEN vært lenger framme i nyhetsbildet enn i høst, med bøker om alt fra opp-

siktsvekkende drap til sex i Bibelen. Snåsamannen trekker milelange køer med leselystne når han er på signeringsferd. To bøker, Geir Selvik Malthe Sørensen og Kjetil Bortelid Mælands «Forfalskningen» og Odd Isungsets «Hvem skjøt William Nygaard?» har satt dagsorden. Treholt-saken er tilbake i fokus, og en klekkelig dusør er utlovd til den som kan løse Nygaard-mysteriet. I tillegg diskuteres en rekke temaer som berører sakprosaen:

HVILKE LITTERÆRE virkemidler kan og bør en sakprosaforfatter benytte seg av? Er kritikken av sakprosa god nok i pressen? Er det slik i 2010 at skjønnlitteraturen nærmer seg sakprosaen og omvendt? Må skjønnlitterære forfattere være mer forsiktige når de benytter levende modeller? Bør det etableres en Vær varsom-plakat av den typen pressen holder seg med også for sakprosaforfattere? I hvor stor grad bør sakprosaforfattere trekke seg selv inn i fortellingen og benytte ordet «jeg»? Hvor tjukke skal biografier egentlig være – er to bind et altfor voluminøst format?

SAKPROSAEN HAR i det hele tatt vært mer diskutert i høst enn diktingen. Da Brageprisen ble delt ut forleden, ble det fra en kommentator uttrykt glede over at det i det hele tatt fins en pris for god sakprosa. Er det på tide at også den blir hyppigere premiert? Ikke som en form for kvotering, men fordi den ser ut til å angå flere og flere både lesere og forfattere.